מקומות באגרות הראי"ה

ואדי חנין

ארץ ישראל

נשלחו אליו 5

igrot.shlomo-aviner.net

רקע

המושבה שבמקום נמצאת היום העיר נס ציונה, בין ראשון לציון לרחובות.

אגרות אל אנשים ומוסדות בואדי חנין – עם ביאור

לפי סדר הכרכים. הביאור משולב בתוך נוסח האגרות: בסוגריים מרובעים, באות קטנה ועל רקע תכלת. הוא אינו חלק מלשון האגרת

אגרות הראי"ה – כרך א' – אגרת רי

תמצית האגרת

תאריך ומקום: כ"ד תמוז תרס"ט **נמען:** תושבי וואדי חנין

הרב קוק מבקש מכל מי שמסכים לוועד הנבחר לחתום על הפרוטוקול, כדי שענייני המושבה יתנהלו בשלום לפחות חודש, עד שייבחרו עוד שני חברים.

עיקרי הדברים

- אישור הוועד בחתימות.
- שלום במושבה.

נוסח האגרת עם ביאור

ב"ה[1], כ"ד תמוז תרס"ט[2].

אבקש בזה את כבוד תושבי המושבה ודי-חנין [היא נס ציונה; ראו (כרך א', אגרת רט)] ת"ו[3], שכל אלה המסכימים להועד, הנבחר במוצש"ק[4] העבר בעת האסיפה, יחתמו על הפרטיכל, ויאשרו בזה את כח הועד, למען יוכלו עניני המושבה להתנהל כראוי, ובמצב השלו'[5], לפחות במשך חודש דנא, עד אשר יבוחרו עוד שני חברי הועד, אם יהי'[6] הדבר נחוץ, כפי אשר גליתי דעתי, באישור הועד אשר כתבתי שבוע דנא.

ברגשי כבוד ובברכה נאמנה מקודש,

הק' אברהם יצחק ה"ק

1. ב"ה - ברוך השם
2. תרס"ט - השנה תרס"ט (1908/1909)
3. ת"ו - תבנה ותכונן
4. במוצש"ק - במוצאי שבת קודש
5. השלו' - השלום
6. יהי' - יהיה

אגרות הראי"ה – כרך א' – אגרת ריד

תמצית האגרת

תאריך ומקום: י' מנחם אב תרס"ט **נמען:** ועד וואדי חנין

הרב קוק אינו רוצה להתערב בענייני מושבה שלא באו אליו מטעם הוועד, אלא שמצא את המושבה בלי ועד. אם אספה כללית תבחר ועד אחר ברוב דעות, לא יתנגד. עד אז אין למסור את החותם ואת הפנקסים לאיש.

עיקרי הדברים

- אי התערבות בענייני מושבה מסודרת.
- בחירות באספה כללית.
- החותם והפנקסים.

נוסח האגרת עם ביאור

ב"ה[1], י' מנ"א[2] תרס"ט[3].

לכ'[4] הועד הנכבד בודי-חנין [המושבה ואדי חנין (היום נס ציונה)] ת"ו[5], שלו'[6].

את מכתבם הנכבד קבלתי, ומאד אצטער על הבלבולים אשר במושבה.

הנני מודיע גלוי, שאינני רוצה להתערב בשום מושבה בעניינים שלא באו אלי מטעם הועד. אבל במה דברים אמורים, כשהמושבה מתנהגת כדרכן של כל המושבות עם ועד מסודר, אבל כאשר מצאתי את המושבה בלא ועד הוכרחתי לעשות מה שעשיתי. אמנם גם כעת, אם ע"פ[7] אסיפה כללית והסכמת רוב דעות יבחר ועד אחר, לא אלך נגד רצון רוב הקהל. ע"כ[8] כל זמן שלא נבחר עדיין ועד, ע"פ אספה כללית, אין להם למי לתן את החותם ואת הפנקסים. אבל כשיבוחר ע"פ דרך השלו'[9], הנני בטוח בכבודכם, שגם אתם חפצים בשלו'[10] המושבה, ותחזקו מצדכם את מעמד השלו' ותמסרו את החותם והספרים אז ליד הועד המאושר, [ליד הוועד שאושר] שיבוחר ע"פ רוב דעות.

כ"ז[11] אני מיעץ לכבודם עצה טובה, למען טובתם ולטובת המושבה בכלל.

בכבוד וברכה

אברהם יצחק ה"ק

1. ב"ה - ברוך השם
2. מנ"א - מנחם אב
3. תרס"ט - השנה תרס"ט (1908/1909)
4. לכ' - לכבוד
5. ת"ו - תבנה ותכונן
6. שלו' - שלום
7. ע"פ - על פי
8. ע"כ - על כן
9. השלו' - השלום

10. בשלו׳ - בשלום
11. כ״ז - כל זה

אגרות הראי"ה – כרך א' – אגרת רטו

תמצית האגרת

תאריך ומקום: י' מנחם אב תרס"ט **נמען:** מושבת וואדי חנין

הרב קוק מבקש מאנשי המושבה להתאחד. הרב קוק אישר את הוועד רק כי המושבה הייתה הרוסה, ולא מתוך רצון לשלוט. אם ירצו ועד אחר, יבחרו באספה כללית. יש לשמור על הקשר עם תל אביב ולבחור לוועד גם את בני תל אביב.

עיקרי הדברים

- קריאה לאחדות.
- בחירות באספה כללית.
- הקשר עם תל אביב.

נוסח האגרת עם ביאור

ב"ה[1], י' מנ"א[2] תרס"ט[3].

לכבוד המושבה הנכבדה ודי-חנין [המושבה ואדי חנין (היום נס ציונה)] ת"ו[4], שלו'[5] וברכה.

אתכבד לבקש בזה את כבוד הדרתכם, להתאגד באגודה אחת לשום סדרים והנהגה אחדותית במושבה. את הועד אשר סבבתי שיבחר ע"פ[6] האסיפה אשר יעדתי בהיותי במושבה, הוכרחתי לאשר, לא מפני שיש בי איזה נטיה להשתרר ח"ו[7] על שום מושבה בעסקיה הפנימיים. הנני מאושר להיות עבד לעם ד' יושב ציון, ואיני רוצה כ"א[8] בכבודם והטבת מצבם. רק מפני שראיתי המושבה הרוסה בלא שום הנהגה, הוכרחתי להתערב בדבר. עתה אבקש ממעלתכם, אם רצון הקהל הוא לבחור ועד אחר יתאספו נא לאסיפה כללית, ואת אשר יבחרו כן יקום, ודי יצליח את פעלכם. גם תשתדלו, שיעמוד הקשר בין תל-אביב והמושבה, כי אנו חייבים להראות לכל ישראל שחפצנו לאחד ולקשר את בני עמנו אל אדמת הקודש, ולא להפריד בין אחים, וממילא יתבחרו ג"כ[9] מבני תל-אביב בתוך הועד ע"פ האסיפה הכללית. ורק אז, אחרי התיסדות הועד ע"פ האסיפה, ימסור הועד העומד בהוה את הספרים והחותם ליד הועד המאושר ע"פ כללות הקהל. אבל כל זמן שלא נתאשר עדיין ועד, לא יקחו שום יחידים לרשותם את הספרים והחותם, כי-אם אם תהי'[10] על זה אסיפה כללית והסכמת הציבור ביחוד.

אקוה שתמלאו את דברי אוהבכם הנאמן, המצפה רק לאשרכם בארץ חמדתנו.

בכבוד וברכה,

אברהם יצחק ה"ק

1. ב"ה - ברוך השם
2. מנ"א - מנחם אב
3. תרס"ט - השנה תרס"ט (1908/1909)
4. ת"ו - תבנה ותכונן
5. שלו' - שלום

6. ע"פ – על פי
7. ח"ו – חס ושלום
8. כ"א – כי אם
9. ג"כ – גם כן
10. תהי' – תהיה

אגרות הראי"ה – כרך א' – אגרת רכג

תמצית האגרת

תאריך ומקום: ה' אלול תרס"ט **נמען:** מושבת וואדי חנין

הרב קוק מבקש להשיג אחדות בעניין הוועד. עד אז אין להשתמש בחותם ובספרים בלי הסכמת שני הצדדים. הרב קוק מבקש למנות מבקר נוסף לספרים, ולשלם לרוקח את שכרו מדי חודש.

עיקרי הדברים

- אחדות בוואדי חנין.
- ביקורת חשבונות.
- שכר הרוקח.

נוסח האגרת עם ביאור

ב"ה[1], ה' אלול תרס"ט[2].

לכבוד המושבה היקרה ודי חנין ת"ו[3], שלו'[4] וברכה וכוח"ט[5].

אתכבד בזה לבקש את כבודכם, מפני שלו' מושבתכם החביבה, יכוננה עליון. כאשר נודע לי שנעשה לעת עתה איזה פירוד ע"ד[6] מינוי הועד, [ראו (כרך א', אגרת רט)] ע"כ[7] תשתדלו נא שיבא הענין לידי אחדות, ולא יחולל כבוד המושבה, נגד שארי מושבותינו המתנהגות בשלו'[8] ובמשור, ועד מועד ההתאחדות למע"ה[9] שלא להשתמש בחותם הועד ובספרי המושבה, כ"א[10] ע"פ[11] הסכמת שני הצדדים.

כן אבקשכם למלא את הדרישה ע"ד מינוי מבקר שני לספרי המושבה, כי ברור החשבונות מביא סדר ושלו'[12]. וע"ד[13] הרוקח, כל מי שהביא את סכום חיובו לקופת המושבה צריך הוא לענות לו, בלא עיכוב, והסוכן מחויב לשלם לו מדי חודש בחדשו את שכרו כנהוג. ודי ישפת לכם שלו' ושלות השקט על אדמת הקדש.

כברכת נאמנכם,

הק' אברהם יצחק ה"ק

1. ב"ה - ברוך השם
2. תרס"ט - השנה תרס"ט (1908/1909)
3. ת"ו - תבנה ותכונן
4. שלו' - שלום
5. וכוח"ט - וכתיבה וחתימה טובה
6. ע"ד - על דבר
7. ע"כ - על כן
8. בשלו' - בשלום
9. למע"ה - למעלה
10. כ"א - כי אם
11. ע"פ - על פי
12. ושלו' - ושלום

13. וע"ד – ועל דבר

אגרות הראי"ה – כרך ב' – אגרת תמא

תמצית האגרת

תאריך ומקום: כ"ד סיון תרע"ב - יפו **נמען:** מושבת וואדי חנין

הרב קוק שמע שבוואדי חנין ירד מאוד מצב שמירת השבת. הרב קוק כותב מתוך אהבה לחלוצים 'ראשית נקובי ישראל', ומבקש שימצאו עצה להסיר את החרפה, שמכה בעלבון את העם כולו, המביט על הישוב כ'ירושת פלטה'.

עיקרי הדברים

- חילול שבת בוואדי חנין.
- קריאה בחיבה לחלוצים.

נוסח האגרת עם ביאור

ב"ה[1], עה"ק[2] יפו ת"ו[3], כ"ד סיון תרע"ב[4]. [כ"ד בסיוון תרע"ב (1912)]

לכבוד הועד הנכבד במושבה החביבה ודי-חנין [היא נס ציונה] ת"ו, לכל יושביה כולם, רב ברכה ושלו'[5].

אחי היקרים,

הנני מוצא בקרב נפש פנימה, חוב קדוש ואדיר, לקרא אליכם קריאה של חבה, מעוצם יד אהבתי וחבתי העמוקה להדרת כבודכם, בתור חלוצי בנין תחיית עמנו, בארץ תקותנו, תקות דור דורים. והנני בוטח בישרת רוחכם ובאמונת לבבכם אלי, אשר הראיתי לדעת מני אז הנני עומד לשרת את כבודכם בעבודת הרבנות של הישוב, שתקבלו את דברי, דברי ידיד נאמן ומכבד מעומק כל רגשותיו ברצון ובידידות.

זה כמה, אחי החביבים, ששמועה נשמעה לאזני, שדוקא במושבה החביבה שלכם, ירד מאד מצב שמירת קדושת השבת. והירידה כפי השמועה, גדולה היא ואיומה, לכל מי שחי חיים ישראליים במעמקי רוחו, וחש ומכיר מה היא השבת לנו, ומה הוא ערך כבודה וקדושתה הדתית המסורתית, והלאומית ההיסטורית גם יחד.

אחי הנעימים, איני יכול למסור לכם במכתב, אפילו חלק קטן מרשמי יסורי נפשי בכל עת ששמועות כמו אלה מגיעות אלי, על מיטב תקותנו, על הישוב החביב והקדוש ועל חלוציו, שאכן נכיר בהם, ראשית נקובי ישראל, [על פי עמוס ו, א: "נקבי ראשית הגוים" – הנבחרים והחשובים שבעם] מצמיחי ישועה לעם.

יהיו נא אמרי לפניכם לרצון וחפשו עצה, אשר אקוה שתמצאוה, לגול מעל המושבה היקרה את החרפה הנוראה הזאת, המכה בעלבון עמוק על לחיי עמנו כולו, המביט בגאון על ישובנו הצעיר, בתור ירושת פלטה [על פי שופטים כא, יז] לעצמיותו, לכל קדשיו ולכל פארו מימי קדם ועד דור אחרון.

חזקה היא תקותי, שבהתעוררות קלה תשיג ידכם למנע כל חילול שבת בכללות ובפרטות ממושבתכם היקרה. עשו אלופי והצליחו, ויהי ד' עמכם, [על פי דברי הימים א כב, טז: "קום ועשה, ויהי ה' עמך"] וזכרכם יתנוסס לתפארת עולמים.

הנני חותם בתקוה אמיצה, כי ירום ימינו וגבר ישראל, ויעשה חיל על אדמת ירושתו מימות עולם, ובגאון יראה כרמל ושרון, [על פי ירמיהו נ, יט וישעיהו סה, י] ויתפאר בהדרת עולם, בכל קניני רוחו וקדשי קדשיו, אחיכם מכבדכם ואוהבכם לנצח,

הק' אברהם יצחק ה"ק

---

1. ב"ה - ברוך השם
2. עה"ק - עיר הקודש
3. ת"ו - תבנה ותכונן
4. תרע"ב - השנה תרע"ב (1911/1912)
5. ושלו' - ושלום